कलुषां योनिमाप्नुयात्। अर्थसञ्चयबुद्धिर्हि लोभमोहवशगतः। उद्वेजयति भूतानि हिंसया पापचेतनः। एवं लब्ध्वा धनं लोभात् यजते यो ददाति च। स पापकर्म्मणा तेन न विन्दति परां गतिम्" तथा। "एतैरन्यैश्च बहुभिरन्यायोपार्जितैर्धनैः। आरभ्यन्ते क्रिया यास्तु पिशाचास्तत्र दैवतम्"। वृद्धशातातपः "द्रव्येणान्यायलब्धेन यः करोत्यौर्द्धदेहिकम्। न स तत्फलमाप्नोति तस्यार्थस्य दुरागमात्" स्कन्दपुराणे "देवद्रव्यं गुरुद्रव्यं द्रव्यं चण्डेश्वरस्य च। त्रिविधं पतनं दृष्टं दानलङ्घनभक्षणात्"। यमः "अपहृत्य परस्यार्थं दानं यस्तु प्रयच्छति। स दाता नरकं याति यस्यार्थस्तस्य तत्फलम्" तथा। "परिभुक्तमवज्ञातमपर्य्याप्तमसंस्कृतम्। यः प्रयच्छति विप्रेभ्यस्तद्भस्मन्यवतिष्ठते। परिभुक्तं गृहीतोपयोगं वस्त्रादि। अपर्य्याप्तं स्वकार्य्याक्षमं जरद्गवादि। शातातपः "वेदविक्रयनिर्दिष्टं स्त्रीषु यच्चार्जितं धनम्। अदेयं पितृदेवेभ्यो यच्च क्लीवादुपागतम्" वेदविक्रयो निर्दिष्टो व्यपदिष्टो यत्र तत्तथा निर्विष्टमितिपाठे वेदविक्रयाल्लब्धमित्यर्थः। स्त्रीषु यच्चार्जितमिति स्त्रीव्यापारोपजीवनेन यल्लब्धम्। स्त्रीषु विक्रीतास्विति केचित्" दक्षः "सामान्यं याचितं न्यास आधिर्दाराश्च तद्धनम्। अन्वाहितञ्च निक्षेपः सर्वस्वञ्चात्वये सति। आपत्स्वपि न देयानि नव वस्तूनि पण्डितैः। यो ददाति स मूढात्मा प्रायश्चित्तीयते नरः"। सामान्यं अनेकस्वामिकम्। याचितं संव्यवहारार्थं याचित्वानीतं वस्त्रालङ्कारादि। गृहस्वामिने अदर्शयित्वा तत्परोक्षमेव गृहस्वामिने अर्पणीयमिति गृहजनहस्ते स्थापितं द्रव्यं न्यासः। आधिः प्रसिद्धः। दाराः कलत्रम् तद्धनं दारधनम्। तच्च व्याख्यातं मनुना "अध्यग्न्यध्यावाहनिकं दत्तञ्च प्रीतिकर्मणि। भ्रातृमातृपितृप्राप्तं षड्विधं स्त्रीधनं स्मृतम्"। अध्यग्नि अग्निसमक्षं यत् स्त्रियै दत्तम्। अध्यावाहनिकं विवाहकाले पित्रादि दत्तम्। प्रीतिकर्मणि स्त्रीपुंसम्बन्धेन भर्त्रार्पितम्। विवाहोत्तरकालेऽपि भ्रात्रादिभ्यः प्राप्तम्। याज्ञवल्क्योऽप्याह "भ्रातृमातृपितृपतिप्राप्तमध्यग्न्युपागतम्। आधिवेदनिकञ्चैव स्त्रीधनं परिकीर्त्तितम्" दारान्तरमिच्छता भर्त्रा यद्दत्तं तदाधिवेदनिकम्। एवंप्रकारं स्त्रीधनं न देयमिति। अन्वाहितं यदेकस्य हस्ते निहितं द्रव्यं तेनाप्यनु पश्चादन्यस्य हस्ते स्वामिने देहीति निहितम्। गृहस्वामिसमक्षं स्थापितं द्रव्यं निक्षेपः। कात्यायनः "विक्रयञ्चैव दानञ्च न नेयाः स्युरनिच्छवः। दाराः पुत्राश्च सर्वस्वमात्मनैव तु योजयेत्। आपत्काले तु कर्तव्यं दानं विक्रय एव वा। अन्यथा न प्रवर्त्तन्ते इति शास्त्रस्य निश्चयः"। "आपत्काले तु कर्त्तव्यं दानं विक्रय एव वेति" स्वकीयदानविक्रयेच्छुदारादिविषयम्। यत्तु दाराणाम् "आपत्स्वपि न देयानीति" दक्षेणादेयत्वमुक्तं तत् स्वदानविक्रयानिच्छुदारादिविषयम्। वशिष्ठः "शुक्रशोणितसम्भवः पुत्रो मातापितृनिमित्तकस्तस्य प्रदानविक्रयपरित्यागेषु मातापितरौ प्रभवतः नत्वेकं पुत्रं दद्यात् प्रतिगृह्णीयाद्वा स हि सन्तानाय पूर्वेषां न तु स्त्री पुत्रं दद्यात् प्रतिगृह्णीयाद्वा अन्यत्रानुज्ञानाद्भर्त्तुः"। बृहस्पतिः "कस्मैचिद्याचमानाय दत्तं धर्माय यद्भवेत्। पश्चाच्च न तथा तत् स्यान्न देयं तस्य तद्भवेत्"। धर्मं कर्त्तुं याचमानाय यद्दत्तं तेन चेदसौ धर्मं न कुर्य्यात्तदा तत्तस्मै न देयमित्यर्थः। अङ्गिराः "बहुभ्यो न प्रदेयानि गौर्गृहं शयनं स्त्रियः। विभक्तदक्षिणाह्येता दातारं तारयन्ति हि। एका एकस्य दातव्या न बहुभ्यः कथञ्चन। दातुर्विक्रयमापन्ना दहत्यासप्तमं कुलम्"। विक्रेतुरेवैतद्दोषप्रदर्शनं न प्रकृतस्य दातुरिति। औपकायनः "कन्याशय्यागृहञ्चैव देयं यद्गोस्त्रियादिकम्। तदेकस्मै प्रदातव्यं न बहुभ्यः कथञ्चन" व्यासः "न व्यङ्गां रोहिणीं वन्ध्यां न कृशां मृतवत्सिकाम्। न वामनां वेहतञ्च दद्याद्विप्राय गां नरः। वेहत् गर्भोपघातिनी। देवलः "विवत्सां रोगिणीं रूक्षां स्थविरां शृङ्गभीषणाम्। क्षीणक्षीरशरीराङ्गां दत्त्वा दोषमवाप्नुयात्"। कात्यायनः "न चोषरां न निर्दग्धां महीं दद्यात् कथञ्चन। न श्मशानपरीताञ्च न च पापनिषेविताम्"। पापाः हिंस्रप्राणिनो व्याघ्रादयः। विष्णुधर्मोत्तरे "सोशीरां तस्कराकीर्णां तथा व्यालवतीं भुवम्। न दद्यात्तु द्विजश्रेष्ठो या च सन्धिषु संस्थिता"। स्कन्दपुराणे "पापदः पापमाप्नोति नरो लक्षगुणं सदा। तस्मान्न दद्यान्मेधावी पातकं जातु कस्यचित्"। महाभारते "दुःखितेभ्यो हि भूतेभ्यो मृत्युरोगजरादिभिः। भूयः को दुःखमपरं सतृणो दातुमर्हति। दुःखं ददाति योऽन्यस्य ध्रुवं दुःखं स विन्दति। तस्मान्न कस्यचिद्दुःखं दातव्यं दुःखमीरुणा"।